

SUSIKKO

METSÄHISTORIAN SEURA RY:N JÄSENTIEDOTE

2/2008 5.5.2008

Ajankohtaista arvokeskustelua

Vuosikokouspäivän ohjelmassa oli hallituksemme jäsenen VTT Jaana Laineen esitelmä hänen väitöskirjansa teemalla ”Yksityismetsänomistajien ja metsäteollisuuden puukauppa Itä-Suomessa 1919–1939”. Esitelmä kirvoitti runsaaseen mielipiteenvaihtoon ja kannanottoihin. Tässä ”jälkiväitöksessä” vedettiin monia juonteita nykypäivän puukauppaan ja sen viime aikojen ilmiöihin kilpailuviraston lakiprosesseineen. Rohjettiin peräänkuuluttaa jonkinlaista sivistynyttä ostoyhteistyötä ja luottamusta nykyisen vakautta heiluttavan käyttäytymisen tilalle.

Kolmekymmentäluvulla ostajien ja myyjien välisen yhteistyön yhtenä kimmokkeena oli löytää lisäkäyttöä ns. pienpuulle ja hillitä kotimaassa niukkuusartikkeliksi tulleen kuusikuitupuun ulosvientiä. Tänä päivänä, kun kilpailuvirasto ilmoittaa olevansa kuluttajan asialla sekä ajaa ja soveltaa amerikkalaisperäistä kilpailulainsäädäntöä pienen kansantalouden tuotannon ytimeen, niin oikeutetusti nousi esille kyseenalaistavia kannanottoja. Kenen kuluttajan etu on lopulta, että sahatavara on mahdollisimman kallista? Onko näistä ”vasikoinneista”, kartellijupakoista ja syytöksistä hyötynyt joku muu kuin kan-

sainvälisen kilpailujuridiikan alueella häärivä advokatyypi? Ja kalliiksi on tullut. Mikä on lisäarvo, jonka tuo advokatyypi on tuonut kansakunnan talouden ytimeen? Lienevät kuitenkin toimineet hyvässä uskossa. Enemmänkin olisi lupa odottaa.

Kuin tilauksesta muutama päivä jälkepäin tulikin läjäpäin lisänäkökulmia ja toisenlaisia arvoja. Helsingin Sanomissa oli Jyrki Iivosen näkökulma ”Ensi vuonna on puukaupan aika” (HS 8.4.2008) ja samassa lehdessä julkaistu Tapio Nikkasan mielipide ”Puumarkkinoille luotava ylitarjontaa”. Metsäalan Tulevaisuusfoorumin uutiskirje 1/2008 kertoi työnsä päättävän foorumin tärkeimmän suosituksen: ”metsäsektorin elinkeinorakennetta on uudistettava”. Ja lopulta samaan syssyyn ilmestynyt Suomen Luonto (Suomen Luonto 3/2008) johdatti etusivullaan ilakoivaan sävyyn kahden tulevaisuusfooruminkin työhön osallistuneen tutkijan jäljille Kajaanin Tihisenniemen paperitehtaaseen liitetyllä kuvatekstillä: ”Kainuunkin paperitehdas pakettiin? Suomalaista paperintuotantoa siirretään ulkomaille. Koittaako metsillemme uusi arvokkaampi aika?” Napakan vastauksen tähänkin antaa puolestaan Hannes Mäntyranta Helsingin Sanomien mielipidesivulla 17.4.2008: ”Pyöreän puun suora poltto ei kannata”.

Metsähistorian Seuran vuosikokouspäivä osoittautui hyväksi avaukseksi arvokeskustelulle metsäsektorin ajankohtaisista perimmäisistä kysymyksistä.

J.K. Metsähistorian Seuran vuosikokous pidettiin 2.4.2008 Tieteiden talolla Helsingissä. Vuosikokouksen ohjelmaksi vakiintuneet esitelmätilaisuus ja tutkijatapaaminen tekivät tilaisuudesta jälleen monipuolisen. Seuran ansioplaketit luovutettiin metsänhoitaja MML Heikki Lindroosille Järvenpäästä ja ylimetsänhoitaja Veijo Tidenbergille Kuopiosta. Ensi kertaa jaossa ollut pro gradu -palkinto meni FM Jouni Kumpulaiselle Joensuun yliopistosta (ks. Susikon s. 8). Onnittelumme!

Juhani Huittinen
hallituksen puheenjohtaja
juhani.huittinen@pp.inet.fi

Yllä plaketin saajat Heikki Lindroos ja Veijo Tidenberg, alla pro gradu -palkittu Jouni Kumpulainen. Kuvat Markku Rauhalhti.

Seuran puheenjohtajana jatkaa metsänhoitaja Juhani Huittinen Mikkelistä ja varapuheenjohtajana ylimetsänhoitaja Markku Rauhalhti Tampereelta. Kahdeksanjäseniseen hallitukseen uudeksi jäseneksi valittiin Luston vt. johtaja KM Helkamari Nolte Punkaharjulta. Vas. Helkamari Nolte, Leena Paaskoski (sihteeri), Liisa Siipilehto, Markku Rauhalhti, Matti Leikola, Jaana Laine, Juhani Huittinen, Heikki Roiko-Jokela ja Jarmo Tammenmaa. Hallitukseen kuuluu lisäksi Sakari Lepola, joka puuttuu kuvasta. Kuva Timo Kukko.

Huhtikuinen tutkijatapaaminen – vilkasta keskustelua hyvässä seurassa

Metsähistorian Seura järjesti vuosikokouksen yhteydessä 2.4.2008 tutkijatapaamisen. Tilaisuuteen oli kutsuttu metsähistoriasta kiinnostuneita tutkijoita ja Metsähistorian Seuran jäseniä. Tilaisuus osoitti jälleen kerran, että metsähistorian tutkimus kiinnostaa ja siitä halutaan keskustella. Tapaaminen järjestettiin Tieteiden talolla, jonka tiloja Seura voi Tieteellisten Seurojen Valtuuskunnan jäsenenä käyttää. Tutkijatapaamisen järjestämiseen saimme taloudellista tukea Metsämiesten Säätiöltä, jolle lämmin kiitos myönteellisestä suhtautumisesta metsähistoriaa kohtaan.

Tutkijatapaamisessa kohtaavat tieteellinen tutkimus, metsähistorian harrastus ja käytännön kokemus. Metsähistorian Seuran vahvuus on sen jäsenten erilaisuudessa. Seuran tilaisuuksissa historian tutkijat kohtaavat henkilöitä, joilla on vuosikymmenten kokemus metsäalan käytännön töistä. Lisäksi Seuran jäseniksi liittyneistä metsäammattilaisista monet kirjoittavat ja kokoavat metsähistoriaan liittyviä tekstejä.

Itse koin monta mielenkiintoista keskusteluhetkeä eri henkilöiden kanssa, joiden tausta metsähistorian suhteen oli hyvin vaihteleva. Eräs mieleenpainuvimmista keskusteluista oli *Lauri Tuomisen* kanssa. Hän oli nuorena miehenä vuonna 1961 leimauksella kokenut saman kuin Metsäkaupat -muistitietoaineiston kertoja vuonna 1920. Kummassakin tapauksessa leimauskirves oli unohtunut taloon viikonlopun ajaksi. Hieman suurempaa tukkimäärää tavoitellut isäntä oli käynyt itse

leimaamassa tukeiksi puita, joita varsinainen leimaaja ei ollut hyväksynyt. Verkkaista on toimintatapojen muuttuminen metsäalalla.

Tapaamisessa vilkas keskustelu viinilasin ääressä keskittyi tehtyyn metsähistorian tutkimukseen ja uusiin tutkimusideoihin. Mielikuvaksi tapaamisesta jäivät innostus ja halu kehittää historian tutkijoiden ja harrastajien yhteistyötä Metsähistorian Seuran puitteissa. Seuran hallituksessa tullaankin pohtimaan, miten ammatti- ja harrastajatutkijoiden yhteistyötä ja verkostoitumista voidaan tulevaisuudessa kehittää.

Seura edistää jo valtakunnallista yhteistyötä joka kolmas vuosi järjestettävässä Metsähistorian seminaarissa. Seuraavan kerran seminaari järjestetään keväällä 2009, ja tarkemmin sen aihepiiristä tiedotetaan syksyllä 2008.

Jokapäiväisen tutkimustyön kannalta Metsähistorian seminaari järjestetään kuitenkin liian harvoin. Välivuosiin olisi mielestäni syytä kehittää kevyempiä ja nopealiikkeisempiä yhteistyömuotoja. Sellaiset voisivat perustua sähköiseen viestintään, jolloin eri puolilla Suomea työskentelevät tutkijat ja harrastajat voisivat osallistua keskusteluun maantieteellisestä etäisyydestä huolimatta. Yhteistyössä keskeistä olisi kokemusten ja tiedon vaihtaminen sekä kirjoitettujen tekstien ja ideoiden edelleen kehittäminen. Ehdotuksia ja toiveita yhteistyön muodoista ja toteutuksesta voitte lähettää Jaana Laineelle (jaana.laine@helsinki.fi tai puhelin 09 191 24962).

Jaana Laine

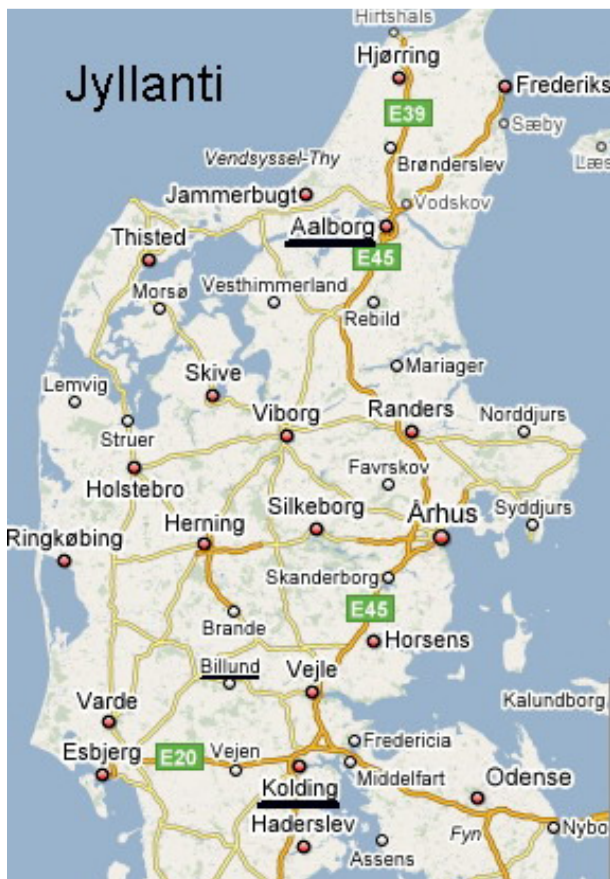

taloudessa, jossa keskeistä ovat tehokkaat metsäkoneet ja ammattitaitoiset kuljettajat. Antti Asikainen puolestaan hahmottelee puunkorjuun tulevaisuutta, josta esiin nousevat kehitysvaihtoehdot koettelevat mielikuvituksen rajoja. Ehkä täydellinen puunkorjuuteknikka toteutuu lähitulevaisuudessa.

Kokonaisuudessaan kirja luo mielenkiintoisen kuvan huikeasta kehityksestä, joka ratkaisevasti muutti suomalaista metsätaloutta ja metsätyötä. Kirjan kuvitus on pääosin peräisin Luston kokoelmista, Internetissä olevasta museotietokanta Kantapuusta, johon jokainen voi tutustua osoitteessa www.kantapuu.fi.

Metsien ja muistojen koneet -kirjaa myydään Luston Puodissa Punkaharjulla ja kirjakauppa Tiedekirjassa Helsingissä (Kirkkokatu 14). Metsähistorian Seuran jäsenet voivat hankkia kirjan edullisesti jäsenmaksun maksamisen yhteydessä.

Jaana Laine

Metsähistoriakonferenssi elokuussa Tanskassa

Vuosittain järjestettävä metsähistorian seurojen ja metsämuseoiden yhteis-pohjoismainen konferenssi järjestetään Jyllannissa Tanskassa 20.–24.8.2008. Teema on ”Fælles rødder – fælles fremtid”.

Konferenssi toteutetaan pääosin opinto-retkeilynä alkaen pohjoisesta Aalborgista ja päättyen etelään Koldingiin. Ohjelmassa on mm. tutustumista valtion vuodesta 1788 alkaen tehtyihin metsityksiin, karujen maiden metsityskokeisiin, suojametsäkokeisiin, pyökkimetsiin ja tämän päivän metsätalouteen sekä Jyllannin kulttuuriin. Aamupäivällä 22.8. pidetään konferenssin teemaan liittyvä istunto esitelmineen Silkeborgissa.

Keskiviikkona 20.8. klo 17.05 on kuljetus Aalborgin lentokentältä ensimmäiseen yöpymispaikkaan Viborgiin, ja konferenssin päätyttyä sunnuntaina 24.8. on kuljetus Koldingista Billundin lentokentälle klo 11:ksi. Lentokustannukset Helsingistä Aalborgiin ja Billundista Helsinkiin ovat tämän hetken tietojen mukaan aikatauluvalinnoista riippuen 330–400 euroa.

Osallistuminen on avoin seuramme jäsenille, mutta osanottajamäärä on rajoitettu Suomen osalta noin kymmeneen. Kongressin osallistumismaksusta ei vielä ole saatu tietoa, mutta pohjoismaisten rahastojen avustuksista johtuen se tulee olemaan kohtuullinen. Tavoitteena on, että osallistumismaksu olisi 200–300 euron tasoa.

Osallistumisesta kiinnostuneita pyydetään ottamaan yhteyttä allekirjoittaneeseen. Lopullinen ohjelma ja tieto kustannuksista on luvattu lähiviikkoina.

Markku Rauhalahi
rauhalahi@kolumbus.fi
p. 050 – 68 980

Lustossa koittaa Koneaika

Suomen Metsämuseo Luston uusi koneellisen metsätalouden ja metsäteollisuuden historiaa esittelevä laaja ja monipuolinen perusnäyttely avautuu 15.5.2008. Samalla näyttelyiden pinta-ala kasvaa lähes 1 000 neliometrillä. Suuret metsäkoneet, moottorisahakokoelmat, sadat valokuvat, kymmenet elokuvat sekä metsätöiden koneistumisen kokemuksia valottava muistitieto muodostavat näyttelyn keskeisen sisällön.

Lusto kutsuu Metsähistorian Seuran jäseniä tutustumaan Koneaikaan ja muihin näyttelyihin! Vuoden 2008 aikana seuran jäsenet pääsevät Luston näyttelyihin ryhmälipun hinnalla. Ilmoita nimesi ja jäsenyytesi asiakaspalvelussa lippua ostaessasi.

Kuvat Timo Kilpeläinen 2008.

”Itsenäisiksi, vapaiksi, oman kontunsa omistajiksi...”

Valtionmetsätorppien itsenäistymisen mahdollistaneen lain synty, soveltaminen ja tulokset

Suomen maanomistusolot muuttuivat voimakkaasti ennen toista maailmansotaa. Tuolloin maassamme säädettiin monia asutus- ja lunastuslakeja, joista merkittävin oli vuoden 1918 torpparilaki, joka antoi yksityisten maita vuokranneille oikeuden lunastaa viljelmänsä itsenäisiksi tiloiksi. Valtion metsämailla metsähallituksen vuokralaisina asuneet valtionmetsätorpparit saivat saman oikeuden neljä vuotta myöhemmin, kun vuonna 1922 säädettiin laki valtion metsämaiden asuttamisesta ja niillä olevien vuokra-alueiden lunastamisesta.

Pro gradu -tutkimuksessani tarkastelin oikeushistorian näkökulmasta tämän valtionmetsätorppien itsenäistymisen mahdollistaneen lain syntyvaiheita, soveltamista ja tuloksia. Pääasiallisina lähteinä käytin lain syntyä kuvaavia komiteamietintöjä ja valtiopäiväasiakirjoja sekä lain soveltamisesta ja tuloksista kertovia maanmittausasiakirjoja. Tutkimuksessa esimerkkialueena olivat kaksi Itä-Suomessa Pielisjärvellä sijainnutta metsänhoitoaluetta.

Lain säätämistä vaikeuttivat näkemuserot siitä, oliko valtion metsämaat pidettävä mahdollisimman laajasti valtion omistuksessa metsätalouden tarpeita ajatellen, vai voitiinko niitä jakaa yksityisille ihmisille viljelyyn raivattavaksi ja kotitarvemetsäksi. Metsäammattilaiset suhtautuivat kriittisesti metsien jakamiseen asutuskäyttöön, sillä tämän uskottiin huonontavan metsien tilaa ja haittaavan koko kansantaloutta. Torpparit taas pitivät vaatimuksiaan suurista metsäaloista ja halvoista lunastusehdoista oikeutettuna,

sillä he olivat raivanneet viljelyksiään metsiin vuosikymmenien ajan.

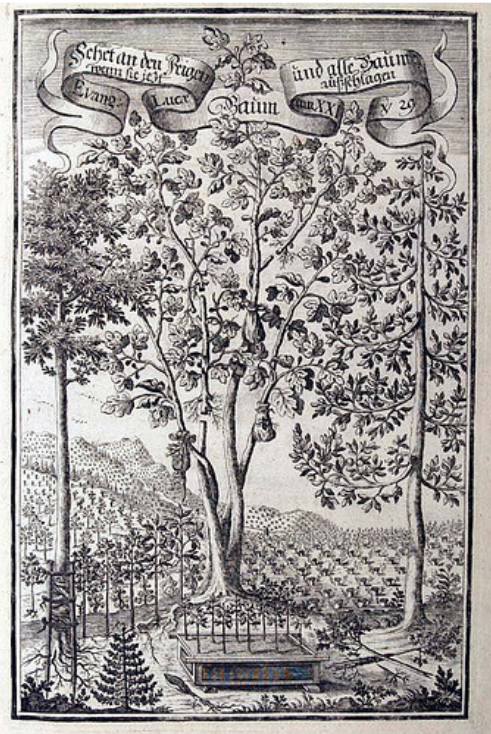
Lain säätämisen yhteydessä käytiinkin tiukkaa keskustelua siitä, kuinka paljon maata ja metsää valtionmetsätorpparit saisivat lunastaa ja millä ehdoilla. Puolueista lähinnä maalaisliitto halusi, että muodostettavat tilat olisivat saaneet mahdollisimman paljon metsämaata ja alueelle jäävän puuston edullisesti. Vasemmistopuolueet, etupäässä sosiaalidemokraatit, suhtautuivat vaatimukseen kielteisemmin pyrkien pitämään torppien itsenäistämistä koskevat ehdot tiukkoina. Eduskunnan keskustelussa erityisesti lain sisältämät metsätaloudelliset käsitteet ja niiden määrittely aiheuttivat erimielisyyksiä.

Näkemyseroista huolimatta laki saatiin laadittua, ja lopulta sen sisältö vastasi enemmän vasemmiston maltillisempaa kantaa. Laki jäi kuitenkin tulkinnanvaraiseksi erityisesti sen osalta, paljonko metsää näille valtionmetsätorppista muodostettaville tiloille tuli antaa ja mihin hintaan tilalliset saivat lunastaa metsään jäävät arvopuut. Tämän vuoksi lakia jouduttiinkin tarkentamaan vuonna 1927, mutta muutoksista huolimatta tulkintaerimielisyydet eivät loppuneet.

Lain tulkinnanvaraisuus johti ongelmiin torppien lunastamistoimituksissa ja erimielisyydet saivat monesti joko maanluovuttajan eli metsähallituksen, tai lunastajana olleen valtionmetsätorpparin valittamaan toimituksen lopputuloksesta. Suurimmat ristiriidat lunastamistoimituksissa syntyivät tilojen saamasta metsäalasta sekä niille jäävistä arvopuista. Metsähallitus halusi soveltaa lakia siten, että valtiolle ja metsätaloudelle koituneet menetykset olisivat jääneet mahdollisimman pieniksi. Se katsoi usein toimitusmiesten jakaneen metsää liian avokätisesti ja määränneen puille liian alhaisen hinnan. Torppareiden näkemys oli yleensä täysin vastakkainen, sillä he

Georg Andrae Agricola, Versuch einer allgemeinen Vermehrung aller Bäume, Stauden und Blumengewächse (1772).

Arvokas metsäkirjallisuuden kokoelma

Tausta

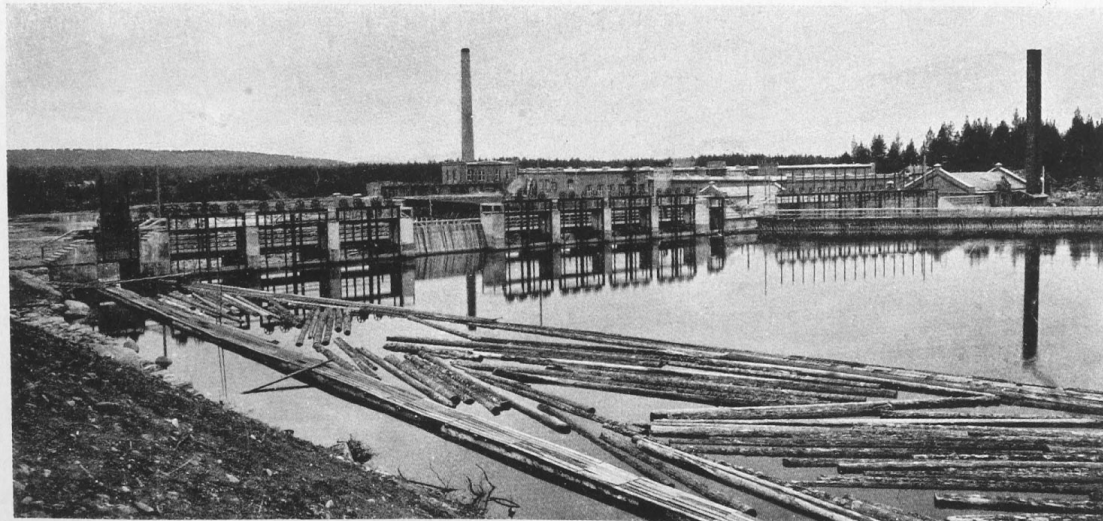
YK:n ruoka- ja maatalousjärjestön (FAO) pääkonttorin kirjastossa Roomassa sijaitsee laaja 15 000 kirjan ja aikakauslehtien metsäkirjallisuuskokoelma, joka päättyi Roomaan monen vaiheen jälkeen. Kokoelmassa on kirjoituksia 21 eri kielellä ja varhaisimmat teokset ovat peräisin 1500-luvulta. Kokoelma on osoitus tiedeyhteisön kansainvälisestä yhteistyöstä myös sodan ja konfliktien aikana.

Vuonna 1905 kansainvälinen instituutti "International Institute for Agriculture" (IIA) perustettiin Roomaan Italian kuningas Victor Emmanuel III:n ja Puolassa syntyneen, Yhdysvaltoihin muuttaneen David Lubinin aloitteesta. IIA:n toiminta laajeni vuonna 1926, jolloin

luotiin kansainvälinen metsäinstituutti, International Institute of Forestry. Metsäalan kansainvälistä toimintaa laajennettiin vähitellen ja 1939 perustettiin Berliinissä Centre International de Sylviculture (CIS), joka oli jatkuvassa yhteydessä IIA:han. CIS liitettiin kansainväliseen puuteknologian komissioon, Commission International du Bois (CIB), joka sijaitsi Wienissä.

CIS:n päätehtävinä oli kaiken, koko maapalloa kattavan, metsää ja metsänhoitoa sekä puuteollisuutta käsittelevän julkaisutoiminnan kirjaaminen ja mahdollisuuksien mukaan myös kokoaminen. Aloite sai nimen *Bibliographica Forestalis* ja kokoelma sijoitettiin Berliinissä sijaitsevaan keskukseseen. Otsikoita ja avainsanoja julkaistiin vuosittain kolmella kielellä. Yhteistyö IUFRO:n (National Bibliography Committees of the International Union of Forest Research Institutes) oli olennaista toiminnan onnistumiselle. CIS toimi aina vuoteen 1945 saakka.

Toimintaa jouduttiin supistamaan toisen maailmansodan puhjettua. Sitä voitiin kuitenkin jatkaa organisaatioiden ja sen johtavien toimihenkilöiden kansainvälisen statuksen johdosta. Sodan lähestyessä Berliinin kirjakokoelma päätettiin siirtää turvaan. Kokoelma aloitti kulkunsa sodan runteleman Euroopan läpi. Ensin kokoelma siirrettiin Itävaltaan Salzburgiin. Myös Salzburg osoittautui kuitenkin pian turvatomaksi ja kokoelma jouduttiin taas kerran siirtämään. Tällä kertaa se siirrettiin Etelä-Saksaan, jossa se piilotettiin vanhaan hylättyyn suolakaivokseen. Sodan jälkeen kokoelma päätettiin siirtää Geneveen, FAO:n siellä sijaitsevan toimiston huostaan. Vuonna 1951 kokoelma siirrettiin jälleen kerran FAO:n päätoimiston muutettua Washington D.C.:stä Roomaan. Samalla kaikki IIA:n ja CIS:n kokoelmat päätettiin siirtää FAO:n alaisuuteen Roomaan. Kokoelma pysyi kokonaisuutena sodasta huolimatta.

Aktiebolaget Pankakoski, Lieksa.

Kokoelman sisältö

Noin 15 000 metsään liittyvää kirjaa ja julkaisua on vuodesta 1951 aina tähän päivään saakka ollut varastoituna Roomassa FAO:n pääkonttorin David Lubin Memorial Library -nimisen kirjaston tiloissa. Kokoelma koostuu kahdesta pääryhmästä, osin vanhoista saksalaisista kirjastoista peräisin olevista kirjoista ja osin CIS:n ja IUFRO:n 1900-luvulla keräämästä kansainvälisestä materiaalista.

Vanhat kirjat ovat peräisin CIS:n ostamista toimintansa lopettaneiden saksalaisten instituutioiden kokoelmista. Suurin CIS:n ostama kokoelma on peräisin saksalaisesta Eisenachin metsäakatemiasta, ja perustuu akatemian vuosina 1830–1915 keräämiin teoksiin. Tämä kokoelma sisältää paljon vanhoja, harvinaisia ja esteettisesti hienoja teoksia. Vanhin niistä on metsälakia koskeva käsikirjoitettu teos vuodelta 1577. Valtaosa Eisenachin kokoelman kirjoista on peräisin 1700-luvun lopulta aina 1900-luvun alkuun saakka. Kokoelma koostuu noin 4 200 metsätieteellisestä kirjasta ja aikakausjulkaisusta. Toinen merkittävä vanhojen kirjojen kokoelma on peräisin Gothan

herttuakunnan metsähallinnon kirjastosta. Pääosa vanhoista kirjoista on kirjoitettu saksan kielellä.

CIS:n ja IUFRO:n 1930- ja 1940-luvuilla kerätty kokoelma käsittää noin 9 000 teosta 21 eri kielellä. CIS:n ja IUFRO:n yhteistyöhön osallistuu neljätoista maata: Alankomaat, Espanja, Italia, Kroatia, Norja, Portugali, Ranska, Romania, Ruotsi, Saksa, Suomi, Sveitsi, Tanska ja Unkari.

Kokoelman merkitys ja arvo

Kokoelma on kirjojen määrän, iän, kirjoittajien ja aiheiden suhteen monipuolinen ja ainutlaatuinen. Kokoelman kirjat kattavat laajasti eri aihepiirejä, kuten kasvitiedettä, eläintiedettä, metsänhoitoa, viljelyä ja korjuuta, energian säästöä ja metsäteknikkaa. Huomattava määrä kirjoista on yksilöinä arvokkaita myös maalauksellisen ulko- muotonsa vuoksi, sillä ne sisältävät kauniita piirroksia ja etsauksia kasveista ja eläimistä. Kokoelma käsittää aikansa länsimaisen kootun tiedon 1700-luvun alusta aina 1900-luvun alkupuolelle. Metsätiede ja tieteelliset metsänhoitomenetelmät kehitettiin ensimmäisinä Saksassa pääosin 1800-luvulla, josta ne

levisivät muualle. Kokoelmaan kuuluu metsätieteen kuuluisien uranuurtajien kuten Humboldtin, Brehmin, Cottan, Hartigin, Pfeilin, Presslerin ja Brandisin teoksia. Monet teokset ovat ensipainoksia ja ainoita tunnettuja säilyneitä kappaleita.

Kokoelma edustaa myös vanhaa tietoa vaiheista, jolloin perinnetieto muuttui tieteeksi. Teksteistä heijastuu metsänhoidon ja metsätalouden kokonaisvaltainen lähestymistapa ja ne osoittavat, miten kestävän metsätalouden periaatteita yritettiin noudattaa jo 1700-luvulla. Kokoelma kertoo esim. metsiin liittyvistä sosiaalisista olosuhteista ja kulttuuriarvoista Euroopassa. Kokoelma on koottu yhteen paikkaan kansainvälisen tiedon keräämiseen ja jakamiseen omistautuvan järjestön huostaan.

Am
einer unserer Treuen deutschen
Bundgenossen dem hochge-
schätzten
Heim Professor L. Metzger
mit Sympathie und Hochachtung
vom
Verfasser
A. F. Tigerstedt.
Mustila 15. Okt. 1922.

Suomalaisia teoksia

Suomi oli CIS:n toiminnassa hyvin aktiivisesti mukana ja kokoelma sisältää myös suomalaisia teoksia. CIS kokoelmasta 97 julkaisua koskee Suomen metsätaloutta. Valtaosa kirjoista on suomen tai ruotsin kielellä kirjoitettuja suomalaisia teoksia. Lisäksi muutama

Suomen metsäsektoria käsittelevä teos on julkaistu Saksassa tai Ranskassa.

Kokoelmaan kuuluvista suomalaisista teoksista voi esimerkiksi mainita A. F. Tigerstedtin kirjoittaman kirjan "Mustialan kotikunnas" vuodelta 1921, jossa kuvataan kokeita ulkomaalaisilla puilla ja pensailta Mustialassa vuosina 1901–1921. Toinen helmi suomalaisten teosten joukossa on A. Palmgrenin kirjoittama "Finska Träsliperiföreningen 1893–1922", joka kuvaa Suomen puunjalostus-tuotannon ja -kaupan kehitystä vuodesta 1874 aina 1920-luvulle saakka. Mielenkiintoinen suomalainen julkaisu on lisäksi "Suomen metsäpäivät II", johon professori Olli Heikinheimo on kirjoittanut johdannon, professori K. Linkola luvun Pohjois-Suomeen ja Lappiin ehdotetuista luonnonsuojelualueista, metsäneuvos Mauno Pekkala luvun yksityismetsätalouden edistämisestä ja metsätieteilijä T. Rancken luvun hakkuumenetelmistä. Kokoelmaan kuuluu lisäksi Suomen Metsänhoitoyhdistyksen vuonna 1896 julkaisema kansantajuinen metsänhoitoa koskeva aikakausikirja "Metsänystävä".

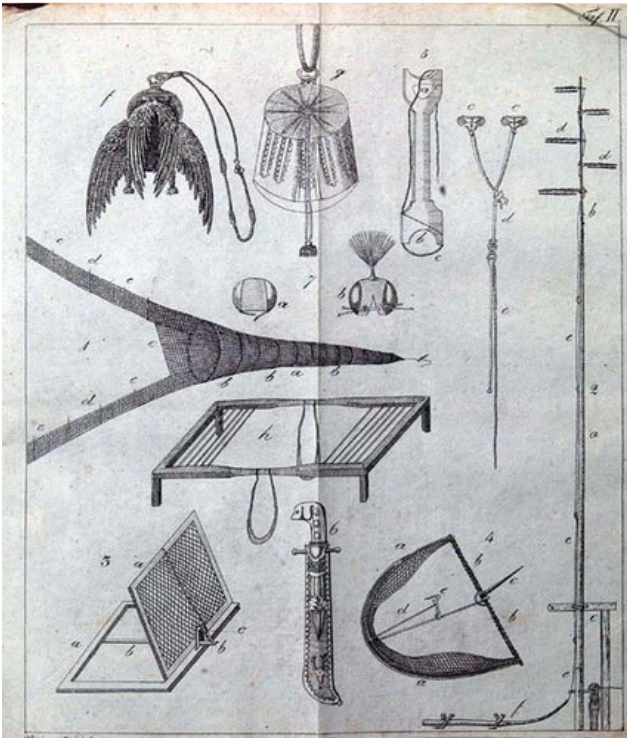
Jan Heino
Apulaispääjohtaja, FAO:n
metsäosasto, Rooma, Italia
jan.heino@fao.org

Linda Rosengren
Apulaisasiantuntija, FAO:n
metsäosasto, Rooma, Italia
linda.rosengren@fao.org

Lähteitä:

Johann, Elisabeth: Report, julkaisematon raportti, FAO 2008.

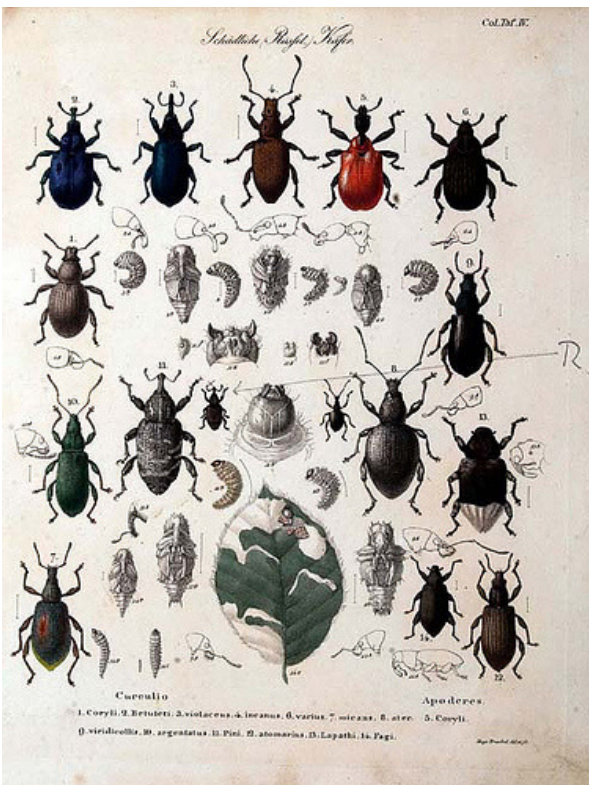
Köstler, J., 1942. Bibliographia Forestalis 1941. C.I.S. Centre International de Sylviculture, Berlin-Wannsee, 1942, pp 5 - 18.

J. M. Bechstein, Die Jagdwissenschaft (1820).

W. Pfeil, Vollstaendige Anleitung zur Behandlung, Benutzung und Schaetzung der Forsten (1840).

Ratzeburg, Die Forstinsekten Teil 1 Die Kaefer (1837).

E. Mielck, Die Riesen der Pflanzenwelt (1863).

Mikä Suomen Uittoperinneyhdistys?

Maineikkaat uiton kanssa pitkään työskennelleet miehet uittoneuvos Elias J. Purhosen johdolla olivat päässeet kutsuttuina vieraina tutustumaan Kansainvälisen Uittoperinneyhdistyksen toimintaan Keski-Euroopassa 1980-luvulla. Matkan innoittamana he perustivat 1991 Suomen Uittoperinneyhdistyksen, joten kolmen vuoden kuluttua yhdistys saavuttaa 20 vuoden iän.

Sääntöjen mukaan ”yhdistyksen tarkoituksena on vanhojen uittoperinteiden vaaliminen. Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys yhteisymmärryksessä muiden metsätalouteen ja vesiliikenteeseen liittyviä perinteitä vaalivien yhteisöjen kanssa kerää, tallentaa ja levittää tietoja entisistä uittoorganisaatioista sekä uittossa käytetyistä väylistä, menetelmistä, laitteista ja kalustosta, järjestää kokouksia, juhlia ja retkeilyjä sekä osallistuu yhteistoimintaan vastaavien ulkomaisten yhteisöjen kanssa”. Sittemmin on yhdistyksen toimintaan sisällytetty myös metsätalouden perinteiden tallentaminen ja vaaliminen, koska samat miehet ja naiset ovat tehneet sekä metsä- että uittotöitä.

Tavoitteensa toteuttamiseksi ovat yhdistyksen jäsenet toimineet varsin aktiivisesti koko historiansa ajan. Uittoon liittyviä tapahtumia on taltioitu mm. arkistoimalla valokuvia, videoimalla erilaisia uittoon liittyviä tapahtumia ja järjestämällä uittoon liittyvän näyttelyn Kuopiossa.

Yhdistyksen jäsenet järjestivät jo ennen yhdistyksen perustamista kansainvälisen uittoperinnetapahtuman Kuopiossa vuonna 1990 ja olivat mukana järjestämissä vuonna 2003 Lieksassa kansainvälistä uittoperinnetapahtumaa.

Tukkilaistaiturit, Hannu (isä) ja Mikko (poika) Kettunen Kuopion Rauhalahdessa elokuussa 2007 aloittamassa hegemoniataistoa siitä, kumpi pysyy tukilla viimeiseksi. Muna oli kanaa taitavampi!
Kuva Suomen Uittoperinneyhdistys.

Yhdistyksen jäsenet ovat osallistuneet lähes vuosittain eri puolilla Eurooppaa järjestetyille kansainvälisille uittoperinpäiville. Yhdistys tukee erikseen sovittavalla rahasummalla perinnepäiville osallistuvia. Tämän vuoden toukokuussa yhdistyksestä lähtee Espanjaan kuuden hengen delegaatio.

Yhdistyksen ensimmäinen puheenjohtaja, uittoneuvos Elias J. Purhonen, julkaisi vuonna 1998 noin tuhat termiä käsittävän uittosanakirja Hivakan. Kirjan myyntituloilla perustettiin Purhosen nimeä kantava rahasto, joka jakaa apurahoja mm. uittoon edistäviin tutkimuksiin ja väitöskirjoihin.

Yhdistyksen nykyisen puheenjohtajan, ylimetsänhoitaja Veijo Tidenbergin toimesta toteutettiin vuonna 2004 suuren suosion saavuttanut cd-levyhanke Kyllä tukkipoika tunnetaan. Solistina levyllä oli oopperalaulaja, prof. Jorma Hynninen, itsekin nuorena koulupoikana uitto- ja metsätöissä ollut maailmankuulu baritoni. Levyllä on 14 metsä- ja uittotyöaiheista laulua. Levy saavutti heti ilmestymisensä

jälkeen Platinal levy-statuksen (35 000 levyä), ja oli vuonna 2004 Suomen 10. myydyin äänilevy. Levyn tuotosta – 70 000 euroa – on jaettu avustuksia ja apurahoja mm. Lustolle, metsätyömies-kodeille, opiskelijoille, erilaisiin tutkimuksiin jne. jo 60 000 euroa. Myös Metsähistorian Seuraa on tuettu sen erilaisten hankkeiden toteuttamisessa. Levy annettiin Metsämiesten Säätiön tuella maamme kaikille peruskouluille. Jorma Hynninen on yhdistyksemme kunniajäsen.

Vanhan uittotyöperinteen tallentamiseksi myös romaanin muotoon yhdistys kustansi vuonna 2005 punkaharjulaisten metsätyöjohtaja Esko Salakan (81) esikoisromaanin Suvisavotta. Kirja sai hyvä vastaanoton julkisuudessa ja myös lukijoiden keskuudessa ja sitä myytiin noin 800 kirjaa, mikä on hyvä saavutus esikoiskirjalle ottaen huomioon, että kirja ei ollut varsinaisessa kirjakauppa-myynnissä laajemmalti. Mainittakoon tässä yhteydessä, että Esko Salakka kirjoitti ”yleisön pyynnöstä” aiheeseen liittyvän toisen kirjan, Rintarossin, joka sai myös hyvän vastaanoton lukijoilta. Parhaillaan hän kirjoittaa kolmatta kirjaansa, vaikka ikää on 84 vuotta. Kirjailija Esko Salakka on yhdistyksemme jäsen.

Vuonna 2006 yhdistys julkaisi kämppäemännän käsikirjan näköispainoksen vuodelta 1948. Kirja kiinnosti lukijoita ja mediaa. Siitä on otettu kuusi eri painosta ja sitä on myyty lähes 4 000 kappaletta. Mm. monet yritykset ovat ostaneet sitä lahjaksi asiakkailleen. Tämän kirja avulla yhdistys on antanut sodanjälkeiselle sukupolvelle mahdollisuuden tutustua niihin olosuhteisiin, joissa sodan jälkeen varsin laajoilla metsä- ja uittotyömailla toimittiin. Kirja on lahjoitettu kaikille maamme metsäoppilaitoksille.

Tämän vuoden projektina on tuoda Kuopioon viime kesänä Huittisissa ensi-iltansa saanut sodanaikaisesta pääministeristä ja presidentistä Risto Rytistä tehty, vapauden vanki -ooppera. Ooppera on nähtävä kunnianosoituksena sotarikollisena kuritushuonevankeuteen tuomitulle Risto Rytillä. Rytin roolin laulaa yhdistyksemme kunniajäsen, oopperaulaja Jorma Hynninen. Vaikka ooppera ja sen aihepiiri eivät varsinaisesti kuulukaan yhdistyksemme toimintatavoitteisiin, yhdistyksen hallitus on halunnut olla mukana myös tällaisen kulttuurin levittämisessä. Oopperan tuotto annetaan suurelta osin sotaveteraaneille, sotilaspojille ja lotille sekä muille lipunmyyntiin osallistuneille yhteisöille. Mainittakoon, että liput oopperaan on jo varattu (lähes 900 lippua) suurelta osin, vaikka oopperaesitys on vasta marraskuun lopulla!

Perinteitä kunnioittaen
Suomen Uittoperinneyhdistys ry
Veijo Tidenberg
Hallituksen puheenjohtaja

*Yhdistykseen voivat liittyä
kaikki toiminnasta kiinnostuneet
henkilöt ottamalla yhteyttä
Veijo Tidenbergiin,
veijo.tidenberg@dnainternet.net.
Jäsenmaksu on 10 €.*

Metsähistorian Seura

C/o Lusto, 58450 PUNKAHARJU

metsahistorian.seura@lusto.fi

www.lusto.fi/seura.html

Puheenjohtaja Juhani Huittinen

Lönnrotinkatu 4 A 1, 50100 Mikkeli

P. 050 590 6575 juhani.huittinen@pp.inet.fi

Varapuheenjohtaja Markku Rauhalhti

Paalikatku 13, 33400 Tampere

P. 050 68 980 rauhalhti@kolumbus.fi

Muut hallituksen jäsenet:

Jaana Laine, Matti Leikola,

Sakari Lepola, Helkamari Nolte,

Heikki Roiko-Jokela, Liisa Siipilehto,

Jarmo Tammenmaa

Sihteeri Leena Paaskoski

Lusto, 58450 Punkaharju

P. 050 366 9552

leena.paaskoski@lusto.fi

Taloudenhoitaja Reija Turunen

Lusto, 58450 Punkaharju

P. (015) 345 1012

reija.turunen@lusto.fi